

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Naturvård
Håkan Attergaard
063/146148

Beslut
Datum
2003-03-12

Dnr (anges vid skriftväxling)
511-1001-02

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Mjövattenberget

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn:	Mjövattenberget
Kommun:	Strömsund, Bodum
Fastigheter/Markägare:	Del av Bodums-Näset 3:3/Staten genom Naturvårdsfonden
Lägesbeskrivning:	Ca 5 km sydväst om Rossöns samhälle
Kartor:	Ekonomiska kartan 20G 6-7 e-f Jansjö, 20G 8-9-e-f Bodum Blåkartan 204 Strömsund
Areal:	Totalt 77 ha
Sitecode i nätverket	
Natura 2000:	SE0720257

NATURFÖRHÅLLANDEN OCH NATURVÄRDEN

Kraftigt kuperat naturskogsobjekt i nordöstra delen av Jämtlands län, ett område där skyddade naturskogar i stort sett saknas. Tillsammans med ett näraliggande objekt inom samma fastighet utgör dessa de sista resterna av gammal naturskog i denna del av länet. Omgivande marker består nästan uteslutande av hyggen och yngre skogar och är sedan lång tid tillbaka präglade av hårt drivet skogsbruk. Objektet ligger endast ca 5 km från Rossöns tätort. Berggrunden består av relativt sura kvartsrika graniter, huvudsakligen storkornig revsundsgranit, med små inslag av gråvacka. Jordart är normalkornig moig morän.

Objektet präglas av stora nivåskillnader, lägsta punkt i söder är ca 225 m.ö.h. och de högsta bergknallarna i norra delen når drygt 400 m.ö.h.. Topografin är inom stor del av objektet närmast brutal med en mosaik av små bäckdalar och hållmarkspartier med branter och lodytor. Bäckdalarna löper i nord - sydlig riktning, delvis i form av mindre raviner, och samlas i sydost till en bäck.

Vattenflödet är ömsom öppet, ömsom underjordiskt. Ungefär mitt i objektet finns en medelrik, relativt öppen, mindre myr.

Längst i söder, längst i öster och i anslutning till Längst i söder, längst i öster och i anslutning till myren finns små partier med mindre brant sluttande mark. I dessa samt i bäckdalarna domineras trädskiktet av 120 - 150-årig gran med visst inslag av gammal asp, sälg, björk och tall.

På hållmarkerna och i andra höjdparter finns nästan uteslutande tall. Längst i norr har de äldsta och grövsta träden avverkats under mitten av 1900-talet. I övrigt finns endast spår av mycket gamla avverkningar på en del ställen. Ungefär hälften av objektet är mycket svåråtkomligt och förefaller i det närmaste orört. Äldre kartor benämner dessa tekniska impediment som "oduglig mark".

I granbiotoperna, främst i bäckdalarna, finns rikligt med lågor av olika slag och i olika nedbrytningsstadier. I högre partier är det ganska sparsamt med lågor och merparten av dem är brandpåverkade. Objektet är rikt på brandspår, men vissa partier i bäckdalarna förefaller vara brandrefugier. Delvis riklig förekomst med hänglavar.

Även vegetationen är mosaikartad. Inom tallbiotoperna finns det mesta mellan lingontyp - lavtyp - kala hållar representerat. I granbiotoperna varierar det mellan blåbärstyp och lågörttyp. I bäckdalarna är det nästan uteslutande örttyper, ofta med ormbunksdominans. Längst i söder finns den ovanliga kombinationen granskog med lingon som dominerande fältskiktsart. Ungefär 25 % av objektet kan karaktäriseras som örtrik granskog, resten som västlig taiga.

De båda habitatarterna **skogsrör** /*Calamagrostis chalybaea*/ och **lappranunkel** /*Ranunculus lapponicus*/ förekommer inom objektet, den senare på ett flertal ställen. I de lågarika granbiotoperna finns flera arter rödlistade vedsvampar. Inom objektet förekommer också **tjäder** /*Tetrao urogallus*/ (obs, inkl. kycklingar), järpe (obs) /*Bonasia bonasia*/, lavskrika (obs) /*Perisoreus infaustus*/, **tretåig hackspett** (hackmärken) /*Picoides tridactylus*/ och **spillkråka** /*Dryocopus martius*/ (hackmärken).

Rödlistade arter som påträffats är bl.a.: **Doftticka** /*Haploporus odorus*/, **lappticka** /*Amylocystis lapponicus*/, **rynkskinn** /*Phlebia centrifuga*/, **violmussling** /*Trichaptum laricinum*/, **rosenticka** /*Fomitopsis rosea*/, **ullticka** /*Phellinus ferrugineofuscus*/, **doftskinn** /*Cystostereum murraili*/ och **lappranunkel** /*Ranunculus lapponicus*.

Övriga signalarter: Kött-ticka /*Leptoporus mollis*/, vedticka /*Phellinus viticola*/, granticka /*Phellinus chrysoloma*/, lunglav /*Lobaria pulmonaria*/, stuplav /*Nephroma bellum*/, garnlav /*Alectoria sarmentosa*/, vitmosselav /*Icmadophila ericetorum*/, knärot (rikligt) /*Goodyera repens*/, Jungfru Marie nycklar /*Dactylorhiza maculata ssp.*/, skogsviol /*Viola riviniana*/, spindelblomster /*Listera cordata*/, plattlumner /*Lycopodium complanatum*/, torta /*Cicerbita alpina*/, korallrot /*Corallorhiza trifida*/, kärrfibbla /*Crepis paludosa*/, ormbär /*Paris quadrifolia*/, lundelm /*Elymus caninus*/, grönpyrola /*Pyrola chlorantha*/, Övriga: Liljekonvalj /*Convallaria majalis*/.

Källor

SKS nyckelbiotopsdatabas.

SVS nyckelbiotopsinventering..

Länsstyrelsen i Jämtlands län: Fältsbesök / kompletterande inventering (Bengt Pettersson) 1998.

Foto: Håkan Attergaard

Syfte

Inom de 77 ha som föreslås som naturreservat skall förutsättningar för gynnsam bevarandestatus upprätthållas eller återställas för de arter och naturtyper inom EU:s habitatdirektiv som finns i området. Även andra förekommande arter och livsmiljöer skall inom ramen för naturliga processer och successioner få utvecklas fritt. I de fall där naturliga processer av olika skäl upphört att påverka landskapet skall i vissa delar av området vid behov skötselåtgärder vidtas som återställer saknade strukturer. Inom ramen för bevarandemålen skall också ges möjlighet till friluftsliv och vetenskaplig forskning.

Syftet skall tryggas genom att

- skogsmark och all annan natur lämnas att utvecklas fritt med undantag för områden med skötsel- eller restaureringsbehov enligt skötselplan
- alla andra exploaterande verksamheter undviks
- friluftslivet kanaliseras

BEVARANDESTATUS

Naturtyper och arter enligt EU:s habitatdirektiv

Naturtyp	Areal ha	Bevarandestatus
7140 Fattiga och intermediära kärr	5	Gynnsam
9010 Västlig taiga	52	Gynnsam
9050 Örtrik granskog	18,5	Gynnsam

Art	Bevarandestatus
1972 Lappranunkel / <i>Ranunculus lapponicus</i>	Gynnsam
1948 Skogsrör / <i>Calamagrostis chalybaea</i>	Gynnsam
A104 Järpe / <i>Bonasa bonasia</i>	Okänd
A108 Tjäder / <i>Tetrao urogallus</i>	Okänd
A236 Spillkråka / <i>Dryocopus martius</i>	Okänd
A241 Tretåig hackspett / <i>Picoides tridactylus</i>	Okänd

ÄRENDETS BEREDNING

Mjövattenberget ingår i ett projekt som till 50% finansieras av EU:s LIFE-fond. Projektet har i huvudsak som mål att skydda sex urskogsreservat i länet och LIFE-fondens medfinansiering gäller bla inköp/intrång och viss initial finansiering av naturvårdsförvaltningen. Området har av länsstyrelsen också föreslagits att ingå i nätverket Natura 2000 (EU:s nätverk av skyddade

områden) vilket är en förutsättning för att erhålla pengar ur LIFE-fonden. I samband med detta har kommunen informerats.

I samband med skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering avgränsades 6,7 ha som nyckelbiotop.

Det enligt bifogade kartor föreslagna reservatsområdet området har 20010529 förvärvat av naturvårdsfonden.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Det beskrivna området som avgränsas med en heldragen linje på bifogade karta bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och skötas för att bevara och ge möjlighet till utveckling av biologisk mångfald och för att tillgodose behov av områden för friluftslivet. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara **Mjövattenberget**

För området skall gälla de föreskrifter enligt 7 kap. 5-6 §§ och 30 § miljöbalken jämfört med 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken, vilka anges nedan.

Nedanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för;

- a. åtgärder enligt skötselplan.
- b. att med fordon transportera fällda älgar och björnar ut ur området på ett från naturvårdssynpunkt lämpligt sätt.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheten inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. Uppföra byggnad.
2. Anlägga väg
3. Anlägga luft- eller markledning.
4. Bedriva täkt av berg, sten, grus eller torv.
5. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa.
6. Dika, dämna eller vidta vattenreglering.
7. Fälla växande eller döda träd, uppjobba vindfällan/död ved eller utföra annan skogsvårdande åtgärd.
8. Plantera in för trakten främmande växt- eller djurarter.
9. Använda kemiska bekämpningsmedel på land eller i vatten.
10. Framföra motordrivna fordon i terräng.
11. Placera ut saltstenar på fuktig- blöt mark eller i anslutning till källor.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

12. Sprida ut kalk på land eller vatten
13. Uppföra nya älgstorn

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

1. Utmärkning och information om reservatet
2. Uppsättning av informationstavlor, eventuell anläggning vandringsled samt eventuell utplacering av vindskydd och eldplatser.
3. Skogliga åtgärder enligt skötselplan för att bibehålla eller utveckla områdets naturvärden

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. Elda, förutom på särskilt angivna platser
2. Framföra motordrivet fordon i terräng inom hela området
3. Klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m
4. Göra åverkan på mark, block eller växtlighet, torrträd eller annan död ved
5. Plocka och samla in naturprodukter (t.ex. vedsvampar, lavar och mossor) med undantag för bär och matsvamp.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

6. Företa vetenskapliga undersökningar

D. Föreskrifter enligt 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m m som framgår av bifogad skötselplan

Övrigt

Enligt 27 § verksförordningen skall Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning över de föreskrifter som riktar sig mot allmänheten vid bland annat naturreservatsbildning. Länsstyrelsen finner att de aktuella föreskrifterna endast innebär marginell begränsning för allmänheten.

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga.

Kungörelsedelgivning skall ske enligt 17 § delgivningslagen.

I handläggningen av detta ärende har förutom undertecknad även länsarkitekt Kaj Wejander och jurist Jon Ericsson deltagit.

Maggi Mikaelsson

Håkan Attergaard

Bilagor

1. Kombinerad besluts- och skötselplanekarta
2. Hur man överklagar

Skötselplan för Mjövattenbergets naturreservat

Syftet med naturvårdsförvaltningen

1. Att säkerställa gynnsam bevarandestatus för de arter och naturtyper som finns i området och vid behov utföra återkommande skötselåtgärder med avsikt att bibehålla eller återställa områdets naturvärden.
2. Ge möjligheter till vetenskapliga studier och rörligt friluftsliv.

SKÖTSEL AV MARK

Beskrivning:	Reservatet utgörs huvudsakligen av brandpräglad talldominerad barrnaturskog på hållmarker och bergbranter varvat med grandominerade partier mellan bergen samt en mindre bäck.
Mål:	Urskog. Områdets karaktär och naturvärden skall i största möjliga utsträckning bibehållas.
Riktlinjer:	Ingen åtgärd.

KVALITETSMÅL OCH UPPFÖLJNING

Kvalitetsmål

Utveckling mot urskogstillstånd.

Ett program för miljöövervakning kommer att utarbetas där bevarandestatusen på de inom området förekommande EU-habitaten och EU-arterna skall följas upp. Miljökontrollen får utvisa om det finns behov av att gå in med skötselåtgärder.

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Tillgänglighet och friluftsanordningar

Mål:	Rörligt friluftsliv skall kunna bedrivas. Friluftslivets intresse skall underordnas intresset att bevara naturkvaliteterna.
Åtgärder:	Informationstavla.

Renhållning

För renhållning i terrängen svarar naturvårdsförvaltaren.

Utmärkning

Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ekonomisk utredning

Framställning av skyltar	21 000kr (LIFE-fonden svarar för 10 500 kr)
Utmärkning av reservatsgräns	20 000 kr
Årliga kostnader	
Tillsyn	5 000 kr

Naturvårdsverket finansierar naturvårdsförvaltningen.
Delar av initialkostnaderna finansieras av EU:s LIFE-fond.